

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Király Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.Király László ügyvéd) által képviselt Egyéni Cégfelperesnek a dr.Hernádi Anikó jogtanácsos által képviselt Vám- és Pénzügyőrség Nyugat-dunántúli Regionális Parancsnoksága (alperes címe) alperes elleni közigazgatási bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Vas Megyei Bíróság által 2009. október 21. napján kelt 1.K.20.122/2009/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Vas Megyei Bíróság 1.K.20.122/2009/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az alperes 2009. május 13-án kelt 3074-1/2009. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint elsőfokú és 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 16.500 (tizenhatezer-öttszáz) forint kereseti és 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú hatóság járőrei 2009. március 20. napján közúti ellenőrzés alá vonták a Németországból Magyarországra közlekedő által vezetett, a felperes üzemeltetésében lévő magyar honosságú járműszerelvényt. A gépjárművön tartózkodott is, mint második gépkocsivezető.

A menetíró készülék és a tachográf korong használatára vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a gépjárművezető adatrögzítő lapja a menetíró készülékben az alsó

(készenléti) tálcába, míg a másik gépjárművezetőé a felső (gépjárművezetői) tálcába volt behelyezve.

az ellenőrzést megelőző 28 napra, a gépben található adatrögzítő lapon kívül más okmányt, feljegyzést, kinyomatot bemutatni nem tudott. A által átadott adatrögzítő lapokból kitűnt, hogy nevezett 2009. február 8. napjától február 9. napjáig terjedő időszakban 35 perc szünet megtartása mellett 7 óra 38 percet vezetett, így 188 perccel túllépte a folyamatos, megszakítás nélküli vezetési dőt.

Az elsőfokú hatóság határozatával a felperest a járművezető megszakítás nélküli folyamatos vezetési időtartamának 90 percet meghaladó túllépése miatt 400.000 forint, a járművezető megszakítás nélküli folyamatos vezetési idejének; napi, heti vezetési idejének, napi, heti pihenőidejének ellenőrzéséhez szükséges okmányok (adatok) hiánya miatt 400.000 forint, az adatrögzítő lapok használatára vonatkozó szabályok megsértése miatt 100.000 forint, összesen 900.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte. Határozata indokolásában kiemelte, hogy a felperes a közúti közlekedésben használt menetíró készülékről szóló, a Tanács 1985. december 20-i 3821/85/EGK rendelete (a továbbiakban: EGK rendelet) 15. cikk /7/ bekezdés a/ pontjában felsorolt okmányokat nem tudta bemutatni, továbbá a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2006. március 15-i 561/2006/EK rendeletének (a továbbiakban: EK rendelet) 7. cikkében rögzített időtartamú szünetet négy és fél óra vezetési időszak eltelte után nem tartotta be. Ezen túlmenően a gépjárművezetők nem megfelelő adattartalommal látták el az adatrögzítő lapjukat, ugyanis az általuk használtakon nem a saját nevük szerepelt. Mindezek okán a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § /1/ bekezdés c/ és d/ pontjára alapítottan bírság fizetésére kötelesek. A bírság összegét a közúti árufuvarozáshoz és személyszállításhoz kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről szóló 57/2007.(III.31.) Korm.rendelet (a továbbiakban: R.1.) 4. § 3. táblázat 4. pontja, 1/e/ pontja, valamint az 5. § /1/ bekezdés 4. táblázat 3. pontja alapulvételével határozta meg.

A határozat elleni fellebbezést követően az alperes 2009. május 13. napján meghozott 3074-1/2009. számú határozatával az elsőfokú határozatot a tachográf korongok felcserélése miatti szankciót érintően megváltoztatta - a bírságot 400.000 forintban határozta meg -, ekként a felperest 1.200.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte. Határozata indokolásában a megváltoztatás okaként azt jelölte meg, hogy a jármű személyzete a tachográf készülék üzemeltetése során a vezetési időre vonatkozó információkat nem a megfelelő gépjárművezető adatlapjára

rögzítette, azaz a tachográf üzemeltetésére vonatkozó szabályokat sértette meg, ezért az R.1. 5. § /1/ bekezdése 3. pontja szerint 400.000 forint összegű bírság kiszabásának van helye. Hangsúlyozta, hogy az adatrögzítő lapokat használat után egy évig köteles a vállalkozás megőrizni és biztosítani, hogy egy évre visszamenőleg az ellenőrzést végző személyek részére bemutathatóak legyenek. A 28 napon túli korongok ellenőrzésének lehetősége vezetett a pihenőidővel kapcsolatos jogsértés megállapíthatóságához.

Az alperes határozatát a felperes keresettel támadta, melyet a megyei bíróság elutasított. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az alperes a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázta. Az EKG rendelet 14. cikk /2/ bekezdésében és 15. cikk /7/ bekezdés a/ pontjában foglaltak összevetéséből azt a következtetést vonta le, hogy a gépjárművezető nem köteles bemutatni az ellenőrzést végző személynek a 28 napon túli korongokat, amennyiben azonban ez megtörténik, úgy azok az ellenőrzés tárgyát képezik. gépjárművezető az EK rendelet 7. cikkében meghatározott időtartamú szünetet nem tartott, ezért a túlvezetés megvalósult.

A gépjárművezetők az adatrögzítőlapok használatára vonatkozó szabályokat megsértették, amely egyben a tachográf üzemeltetésére vonatkozó szabályok megsértését is megvalósítja, hiszen ez a magatartás a menetírókészülék használatának célját, vagyis a vezetési idő és pihenőidő megfelelő rögzítését is lehetetlenné teszi. Jogszerűen járt el az alperes, amikor a súlyosabb jogsértéshez kapcsolódó bírságot szabta ki, ellentétben az elsőfokú hatósággal.

Az EK rendelet 10. cikk /3/ bekezdése alapján a járművezető által elkövetett jogszabálysértésért a szállítási vállalkozás felelős. A Kkt. 20. § /4/ bekezdése és a közúti közlekedéssel kapcsolatos egyes bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló 45/2005.(VI.23.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.2.) 3. § /2/ bekezdés b/ pontja lehetővé teszi a bírság kiszabását a jármű vezetőjével szemben is, de nem ad szempontot arra vonatkozóan, mikor kell a járművezetőt és mikor az üzemeltetőt kötelezni. Ezért a hatóság jogosult eldönteni, hogy mely személlyel szemben szabja ki a bírságot.

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, elsődlegesen a kereseti kérelmének helyt adást, másodlagosan a megyei bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kt.) 50. § /1/ bekezdésében foglalt tényállás-tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, amikor nem tisztázta, hogy a gépjárművezetővel, üzemeltetővel szemben kell-e a bírságot kiszabni, figyelemmel arra, hogy a felelősség kit terhel. Az EK rendelet 10. cikk /1/ és /2/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően

nem zárható ki, hogy a felperes a felelősség alól kimentse magát. Ezen túlmenően jogsértőnek tartotta azon megállapítást, hogy a felperes terhére kizárólag az adatrögzítő lapok használatára vonatkozó szabályok megsértése és nem a tachográf üzemeltetésére vonatkozó szabályok megszegése állapítható meg.

Hangsúlyozta, hogy az egyéni cégnek nincs önálló jog- és perképesége, ezért sem a közigazgatási, sem a peres eljárás alanya nem lehet.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Legfelsőbb Bíróság előre bocsátja, hogy a felperesi egyéni cég ügyféli minőségét a Ket. 15. § /1/ bekezdésére alapozottan a közigazgatási szerv elfogadta, amelyet így a Ket. 109. § /1/, valamint a Pp. 327. § /1/ bekezdés a/ pontjából fakadóan a keresetindítás, illetőleg perindítás joga - mint jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozást - megillette. Erre tekintettel a perképeség hiányára alapozott eljárási jogszabálysértés nem állapítható meg.

Az ügy érdekét érintően a Legfelsőbb Bíróság a következőket emeli ki:

A Pp. 275. § /2/ bekezdéséből fakadóan a jogerős határozat csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül. A felperes a járművezető megszakítás nélküli folyamatos vezetési idejének túllépése és a megszakítás nélküli folyamatos vezetési idejének, napi, heti vezetési idejének, napi, heti pihenőidejének ellenőrzéséhez szükséges okmányok hiánya miatti szabályszegésekhez kapcsolódó bírságot nem vitatta, így azt a Legfelsőbb Bíróság sem érintette.

A Kkt. 20. § /1/ bekezdés d/ pontja szerint a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-i 3821/85/EGK tanácsi rendeletben és az e törvényben a menetíró készülék és tachográf korong használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírságot kötelesek fizetni. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a menetíró korong nem megfelelő tárcában történő elhelyezése nem a tachográf készülék üzemeltetésére vonatkozó szabályok, hanem az adatrögzítő lapok használatára vonatkozó szabályok megsértését jelentik. Tény, hogy a pihenési és készenléti idő megfelelő módon nem állapítható meg, de ez az adott esetben a sérült menetíró korong használatakor is felmerülhet. A

járművezetők a tachográfot nem üzemeltették, ekként az R.1. 5. § 4. táblázat, 2. pontjában rögzített magasabb összegű bírság nem alkalmazható.

A Kkt. 20. § /4/ bekezdése értelmében, amennyiben az /1/ bekezdésben foglalt rendelkezés megsértéséért többen is felelőssé tehetőek, a meghatározott bírság összegét a felelősök között felelősségük arányában kell megosztani.

Az R.2. 3. § /2/ bekezdés ba/ pontja lehetővé teszi, hogy a bírságot eljárást a hatóság a szállítás (fuvarozási) tevékenységet végző jármű tulajdonosával, üzembentartójával, bérlőjével vagy a jármű vezetőjével szemben folytassa le. Tény, hogy az EK rendelet 10. cikk /3/ bekezdése a felelősséget a szállítási vállalkozáshoz telepíti akkor is, ha a szabálysértést a járművezető követi el. Lehetőséget biztosít azonban ezen jogszabályhely arra is, hogy a tagállamok azon jogának sérelme nélkül, hogy a szállítási vállalkozásokat teljes mértékben felelősnek tartásuk, a tagállamok ezt a felelősséget attól tehetik függővé, hogy a szállítási vállalkozás az /1/ és /2/ bekezdésben foglaltakat megsértette-e. A tagállamok figyelembe vehetnek bármely bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a szállítási vállalkozást ésszerűen nem lehet az elkövetett jogsértésért felelősnek tekinteni.

A munkaidőre és pihenőidőre, a menetíró készülék használatára, működtetésére vonatkozó szabályok betartása a munkáltatók és a járművezető felelőssége is, függetlenül attól, hogy az uniós jog a felelősséget a szállítási vállalkozáshoz telepíti. Az ellenőrzés időpontjában hatályos Kkt. 20. § /4/ bekezdése lehetővé teszi a bírság felelősség arányában történő megosztását, noha annak módjához semmiféle útmutatót nem ad. Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy a felelősséget, annak arányát az eljáró hatóságoknak nem kell vizsgálni, és szükség szerint a bírság összegét a felelősök között, felelősségük arányában megosztani.

A Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy a bírságot célja a tényleges jogsértő szankcionálása. Az R.1. szerint a megállapított jogsértésekhez kötelezően meghatározott összegű bírság kapcsolódik, ebből azonban nem következik az, hogy a bírság - mérték keretei között arányosításra nem kerülhet sor. Az eljáró hatóságok nem vizsgálták a gépjárművezetők felelősségét, illetve a felelősség megosztásának arányát. Téves jogi álláspontja miatt a felelősség megosztásának lehetőségét a bíróság eleve kizárta, ezért a feltárt szabályszegések miatti felelősség kérdésében, a tényállás nem megfelelő tisztázása hiányában, a felülvizsgálati eljárásban megalapozott döntés nem volt hozható.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /4/ bekezdése és 339. § /1/ bekezdése alkalmazásával a megyei bíróság ítéletét,

továbbá az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

A megismételt eljárásban a felelősség megállapítása során vizsgálni kell, hogy az elkövetett jogsértésekért a felperesen kívül a járművezetők felelőssé tehetőek-e, ha igen, milyen arányban, és dönteni kell a kivethető bírság tételeknek a felelősség arányában történő esetleges megosztásáról.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapulvételével kötelezte a pervesztes alperest a felperes jogi képviselettel felmerült elsőfokú és felülvizsgálati költségének megfizetésére.

A pervesztes alperes személyes illetékmentességére tekintettel a kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-ára alapozottan az állam viseli.

Budapest, 2010. október 25.

Dr.Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr.Sperka Kálmán sk. előadó bíró, Dr.Márton Gizella sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági írnok